

Den norske tannhelsemodellen – veien videre

Den norske tannhelsemodellen er vellykket og tannhelsen i Norge er generelt sett god. Tannhelse-tjenesten i både privat og offentlig sektor fungerer godt. Økt offentlig finansiering må komme i form av økte trygdeytelser til de svakeste gruppene, og systemet må bygges ut gruppe for gruppe. Det er ikke ønskelig med prisregulering eller etableringskontroll. Dette er i meget korte trekk NTFs standpunkter i den politiske tannhelsedebatten rundt finansiering. Tannløst? Lite ambisiøst? Uspennende?

Gjennom den norske tannhelsemodellen har vi skapt et godt system som må utvikles videre. Når det nå ropes om tannhelsereform fra flere kanter, kunne det selvsagt være fristende for NTF å stille seg bak kravet. Men hva betyr egentlig «tannhelsereform»? Hva vil det innebære? Det er det ingen som snakker høyt om. De vet det kanskje ikke? Stadig hører vi om gode tannhelseordninger ute i Europa, men det viser seg at det offentlige systemet i de fleste landene kun dekker helt marginal behandling, og at mye av den behandlingen vi utfører i Norge, dekkes av private forsikringer eller ved privat betaling.

NTF arbeider for at det offentlige skal ta mer ansvar for tannhelsen til den norske befolkning. Innebarer det at vi må si ja til en tannhelsereform, som antageligvis vil bli en generell og kostbar velferdsreform, men som etter alt å dømme ikke vil gi bedre tannhelse? Må vi si ja til en tannhelsereform som vil innebære store administrasjonskostnader? Hva vil en slik generell reform innebære av etableringsrestriksjoner og prisregulering?

NTFs mål er å oppnå best mulig tannhelse for pengene, og det får vi gjennom en målrettet utvidelse av dagens trygdeordninger: «Mer til dem

som trenger det mest». Og tallenes tale er klar. Tilskuddet til den offentlige tannhelse-tjenesten var ca. 2,9 milliarder i 2011 (dette inkluderer kompetansesentrene) mot ca. 2,4 milliarder i 2008. Tilskuddet til tannbehandling gjennom Helfo var i 2012 ca. 1,7 milliarder kroner, økt fra ca. 1 milliard i 2008. Det brukes altså relativt mye offentlige penger på tannhelse i Norge, og utviklingen er positiv. Vi ser at arbeidet med å inkludere nye grupper og med å heve takstene nytter.

Så hvordan kan NTF bidra til en fortsatt forbedring og utvikling av den norske tannhelsemodellen? Hvem er det som «trenger det mest»? Her må vi som forening hele tiden være på hugget og se fremover, og her må også representantskapet være med på de store veivalgene og beslutningene. Vi jobber kontinuerlig for å løfte grupper fra refusjonstakst til honorartakst. Gruppe 14 kom nå i år. Gruppe 10 er den neste store gruppen som bør heves, og her bør det ses på om observasjonstiden kan fjernes. Vi jobber for å gjøre kravene for gruppe 14 mer håndterlige ved at tannlegene selv kan avgjøre om pasientene tilhører gruppen. Tannlegen er spesialisten på tannhelsefeltet, og også her fikk vi en liten oppmykning av regelverket i år.

Folkehelse og forebygging er i vinden for tiden. Inkludering av støtte til forebyggende behandling i trygdesystemet ville være en viktig milepæl. «Pengene må følge pasienten» er et annet viktig prinsipp vi jobber for.

Vedtaket om bidrag til tannhelsekontroll hvert annet år til de over 75 år bryter prinsippet om at trygdestøtten kun er diagnosebasert. Kanskje er tiden inne for å inkludere grupper med lav betalingsvevne i trygdesystemet?

Hva med de tannløse? Hvor mange tenner kan man miste før man får pro-

blemer, fysisk og psykisk? Burde dette være en ny satsningsgruppe? NTF skal hele tiden jobbe for å inkludere nye grupper i trygdesystemet, og vi skal også være en pådriver for å identifisere disse gruppene ved å satse på forskning og kartlegging.

Men vi skal også verne om den gode norske tannhelsemodellen. Vi skal fortsatt satse på en sterk offentlig tannhelse-tjeneste med vekt på forebyggende virksomhet, som legger grunnlaget for god tannhelse resten av livet. Vi skal jobbe for bedre samhandling mellom sektorer og bedre informasjon til de pasientene som har rettigheter. Dette er viktig for trygg behandling av pasienten, men også for at pasientene skal få den støtten de har krav på. Vi skal fortsette å mase om at pengene må følge pasienten, ikke systemet. Vi skal stå på for at tannleger skal få henvisningsrett til legespesialister, og vi skal jobbe for at tannlegene skal ha en naturlig plass i helsetjenesten og i folkehelsearbeidet fremover. Hvorfor dette er viktig skal jeg skrive mer om i en annen utgave av Tidende.

Tannløst? Lite ambisiøst? Uspennende? Det er mulig at dette ikke er veldig nytt og spennende for mange av våre medlemmer. Men jeg har tro på at hard og målrettet jobbing er det vi kommer lengst med. Og den beste måten å gjøre det på er, enn så lenge, å holde fast på og videreutvikle den gode norske tannhelsemodellen. NTF vil bruke økte midler til tannhelsefeltet på tiltak som faktisk bedrer tannhelsen for dem som trenger det mest, heller enn å sette i gang store reformer som jeg frykter vil gjøre det motsatte!

Camilla Hanser Steinum